

Autes

Aute

Aute del Tribunal Constitucional del 7-9-2022 relatiu al recurs d'empara 2022-46-RE.

Causa 2022-46-RE

(Y c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 355-2022. Recurs d'empara

Aute del 7 de setembre del 2022

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 18 de juliol del 2022, per la representació processal de Y, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 21 de gener del 2022 i contra l'aute del 21 d'abril del mateix any, dictats pel Tribunal de Corts, i contra la sentència del 15 de juliol del 2022, dictada per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret fonamental a la llibertat, reconegut a l'article 9 de la Constitució, i, dels drets a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la mateixa norma, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li *"la part de les sentències i aute abans esmentats en la part d'ells que s'estableix o resulta que la pena de sis (6) mesos de presó ferma que m'ha estat imposada no és objecte de la suspensió de la condemna, a l'igual que la resta d'ella"*. Així mateix, demana que s'admeti amb caràcter d'urgència i amb efectes suspensius aquest recurs d'empara, abans del 22 de juliol del 2022, per tal que la seva eventual estimació no estigui privada d'efectivitat;

Vista la Constitució, especialment els articles 9, 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 21 de gener del 2022, en el marc d'una causa seguida per un presumpte delictes major d'acte sexual amb menor de 14 anys, el Tribunal de Corts va dictar una sentència condemnant la part recurrent a *"tres anys de presó dels quals un any ferm i la resta condicional qualificada a seguir tractament mèdic, psiquiàtric o psicològic segons es determini, al pagament de la responsabilitat civil, i a la pena complementària de prohibició d'entrar en contacte amb la víctima, durant un termini de quatre anys"*.

1.2. El 21 d'abril del 2022, havent constatat un error material en la sentència anteriorment esmentada i, en aplicació de l'article 182 del Codi de procediment penal, el Tribunal de Corts va dictar un aute en què rectificava la redacció de la part dispositiva de la sentència de la següent manera, condemnant la part recurrent a *"tres anys de presó dels quals un any ferm i la resta condicional qualificada a seguir tractament mèdic, psiquiàtric o psicològic segons considerin necessari els especialistes en la matèria, amb un termini de suspensió"*.

de la condemna de quatre anys, i al pagament de la responsabilitat civil en un termini de quatre anys, i a la pena complementària de prohibició d'entrar en contacte amb la víctima, durant un termini de quatre anys".

1.3. El 15 de juliol del 2022, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va estimar parcialment el recurs d'apel·lació interposat contra la resolució de primera instància, dictant una sentència mitjançant la qual reduïa la durada de la pena de presó ferma a sis mesos i mantenia tots els altres punts de la sentència del Tribunal de Corts.

1.4. El 18 de juliol del 2022, la representació processal de Y va interposar un recurs d'empara contra les tres resolucions que s'acaben de ressenyar, per una presumpta vulneració del dret fonamental a la llibertat, reconegut a l'article 9 de la Constitució, i, dels drets a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la mateixa norma.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la part recurrent

- La part recurrent fonamenta el seu recurs d'empara en una pretesa manca de fonamentació de les decisions impugnades en relació amb el període de suspensió de la condemna.

- Pel que fa a la suspensió de la pena, argumenta que les jurisdiccions ordinàries han de fonamentar la seva decisió sobre la base dels articles 61 a 64 del Codi penal, i que aquestes disposicions no exclouen la pena ferma de l'àmbit d'aplicació de la suspensió.

- No obstant això, d'una banda, constata que tant les dues sentències com l'aute rectificatiu impugnats estableixen una pena privativa de llibertat ferma i una pena condicional qualificada, amb un període de suspensió que no inclou la pena ferma i, d'altra banda, que aquestes resolucions que atempten contra el seu dret fonamental a la llibertat, no estan justificades en el sentit de les disposicions del Codi penal, i, per tant, no estan fonamentades en Dret.

- En aquest sentit, al·lega que, en defecte d'una justificació en dret adient, les jurisdiccions ordinàries haurien hagut d'interpretar l'abast de la suspensió de la pena de la forma menys restrictiva possible pels seus drets fonamentals.

- Per tot això, demana al Tribunal que declari la vulneració dels drets esmentats, i que anul·li "*la part de les sentències i aute abans esmentats en la part d'ells que s'estableix o resulta que la pena de sis (6) mesos de presó ferma que m'ha estat imposada no és objecte de la suspensió de la condemna, a l'igual que la resta d'ella*". Així mateix, demana que s'admeti amb caràcter d'urgència i amb efectes suspensius aquest recurs d'empara, abans del 22 de juliol del 2022, per tal que la seva eventual estimació no estigui privada d'efectivitat.

2.2. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Penal reprèn l'argumentari del Tribunal de Corts, considerant com a vàlids els elements de fet i de dret exposats en la sentència de primera instància. Així mateix, reconeix que la pena imposada és pertinent i equilibrada.

- Tanmateix, atenent-se al fet que la denúncia de la família va ser presentada amb retard -impedint una sanció immediata i eficient consecutiva als fets d'autes; l'edat de la persona recurrent, la seva situació familiar i es troba perfectament integrada en la societat andorrana; que és conscient de la gravetat de la falta comesa, i està penedida; i que ha sufragat una sèrie de despeses mèdiques de la víctima, la Sala Penal considera que la persona condemnada no suposa un perill manifest per a la família de la víctima, ni per a la societat, i que condemnar-la a una pena ferma suposaria una ruptura social i familiar innecessària. Per aquest motiu, considera que una pena de 6 mesos ferms permetria una execució en semi-libertat.

- Així doncs, la Sala Penal decideix reduir la pena ferma d'un any a sis mesos, mantenint tots els altres punts de la pena dictada en primera instància, amb l'objectiu d'assolir el compromís esmentat entre la sanció

pels fets greus dels quals és responsable i la seva situació personal, sense antecedents, que vol reparar (i sembla haver reparat parcialment) el dany sofert per la víctima.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional no és ni una tercera instància, ni un tribunal suprem, ni un tribunal de cassació.

3.2. En el seu recurs d'empara, la part recurrent no impugna la declaració de la seva culpabilitat, la qual va dur a la seva condemna definitiva dictada per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

3.3. Al·lega que, segons el seu parer, el fet que la durada de suspensió de la pena només afecti la pena de presó condicionada i no la pena de presó efectiva no està motivat jurídicament i vulnera els seus drets a una decisió fonamentada en Dret i a la llibertat, reconeguts a la Constitució.

3.4. Per tal de donar suport a aquesta al·legació cita els articles 61 i 64 del Codi penal, els quals no exclouen de manera expressa la possibilitat que se suspenguin les penes fermes.

3.5. Altrament, la part recurrent també precisa que aquests articles no van ser citats per la Sala Penal per sostenir la seva decisió, circumstància que posa en qüestió la seva fonamentació en Dret.

3.6. Respecte d'aquest darrer argument, cal constatar que la Sala Penal detalla de manera molt precisa els fets i la seva tipificació en relació amb el Codi penal, cosa que fonamenta de manera solida la culpabilitat de la persona recurrent i situa, sense cap mena de discussió, la pena pronunciada dins dels límits previstos per la llei.

3.7. Igualment, la Sala Penal es refereix, per donar suport a la seva decisió, tant al Codi penal com al Codi de procediment penal, fet que fonamenta en Dret les modalitats de la pena pronunciada.

3.8. Per tant, la decisió impugnada pel recurrent està motivada jurídicament i no vulnera el seu dret a una decisió fonamentada en Dret establert a la Constitució.

3.9. Pel que fa a la possibilitat d'aplicar la durada de la condicionalitat de la pena i de la seva suspensió establerta en el Codi penal, la part recurrent pretén que les penes de presó ferma no en siguin excloses i considera que cal optar per a una interpretació favorable al seu dret a la llibertat, reconegut a la Constitució.

3.10. Sobre aquesta qüestió, a banda de destacar que la part recurrent no la va al·legar en el marc del seu recurs d'apel·lació, és evident que una pena de presó només pot ser ferma, i doncs efectiva, o condicionada. Si està aparellada amb un període de suspensió, ja no és una pena efectiva i si és efectiva, ja no pot ser condicionada. La Sala Penal declara sense cap ambigüitat la durada de la pena efectiva (reduïda a la meitat en el marc de l'apel·lació) i la de la pena condicionada. No subsisteix en aquesta matèria cap dubte susceptible de ser interpretat d'acord amb la voluntat del recurrent.

3.11. Per consegüent, la part recurrent no estableix cap vulneració potencial dels seus drets reconeguts a la Constitució, i aquest recurs d'empara, mancat de contingut constitucional, ha de ser declarat inadmissible a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2022-46-RE interposat per la representació processal de Y contra la sentència del 21 de gener del 2022 i contra l'aute del 21 d'abril del mateix any, dictats pel Tribunal de Corts, i contra la sentència del 15 de juliol del 2022, dictada per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal de la part recurrent, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 7 de setembre del 2022.

Jean-Yves Caullet
President

Dominique Rousseau
Magistrat

Joan Manel Abril Campoy
Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat